

Gostyniacy są wśród nas

Po Pleszewie i Kościanie bohaterem kolejnego spotkania z cyklu „Wielkopolskie miasta i powiaty”, zainicjowanego przez prezesa PTPN prof. Andrzeja Gulczyńskiego, był Gostyń. Współgospodarzem wieczoru służącego prezentacji tego miasta i Ziemi Gostyńskiej byli burmistrz Gostynia Jerzy Kulak oraz rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu prof. Marian Gorynia. Gościem honorowym spotkania był ks. kard. Zenon Grocholewski, który przypomniał swoje młodzieńcze związki z Gostyniem.

Chcemy integrować społeczeństwo, skupiać się wokół wspólnych celów naszego regionu w przeszłości i w przyszłości. Te spotkania służą wytyczeniu celów przyszłości. Nasze Towarzystwo może być miejscem spotkań tego rodzaju przy różnych okazjach – podkreślił pomysłodawca cyklu prof. A. Gulczyński. Zaś sekretarz generalny PTPN prof. Przemysław Matusik przypomniał, że właściwie od założonego w 1835 r. przez ziemian Kasyna Gostyńskiego zaczęła się działalność organicznikowska w Wielkopolsce, której patronowało także powstałe w 1857 r. Towarzystwo Przyjaciół Nauk Poznańskie. TPNP przejęło też bogatą bibliotekę po zamknięciu Kasyna Gostyńskiego w 1846 roku.

Jako „miasto ludzi z pasją” przedstawił Gostyń jego burmistrz Jerzy Kulak, który zwrócił też uwagę na wysoki poziom tutejszego rzemiosła (m. in. powozy konne), rolnictwa, znakomitej młeczarni, cukrowni, fabryki filtrów dla motoryzacji „Filtron”, a także na owocną działalność biznesową strefy gospodarczej oraz wielką aktywność organizacji

pozarządowych. Bardzo ważną rolę w mieście i gminie odgrywa też kultura (m. in. jesienny Festiwal Muzyki Oratoryjnej *Musica Sacromontana* w Bazylice na Świętej Gorze, Dni Gostynia, Dzień Mleka, Noc Muzeów, coroczna gra miejska) i sport, których motorem są miejscowi pasjonaci, a wśród nich: skrzypek Wojciech Czemplik, dyrektor artystyczny Festiwalu *Musica Sacromontana*, poszukiwacz i odkrywca bezcennych zabytków muzycznych Wielkopolski w archiwach na Świętej Górze; pasjonat historii Maciej Gaszek, współzałożyciel portalu dokumentującego historię Ziemi Gostyńskiej, który cały wolny czas poświęca Gostyniowi i regionowi. Sławomirowi Handke, miłośnikowi wojskowości, prezesowi stowarzyszenia *Historia Militaris* Gostyń zawiązała organizowanie znanych w całej Polsce i za granicą zlotów grup rekonstrukcyjnych, jak lipcowa „Strefa militarna” w Podrzeczu k. Gostynia. Wielkie zasługi mają także: Maciej Peda, pasjonat motoryzacji, współtwórca prywatnego muzeum z unikatowymi autami oraz Waldemar Szwedek, sportowiec, który od kilkudziesięciu lat upowszechnia

sztuki walki, a przede wszystkim karate i związaną z nim filozofię (ma prestiżowy tytuł *shinana*), prezes zarządu Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Tęcza”. O najnowszych wydawnictwach regionalnych poświęconych dziejom Ziemi Gostyńskiej mówił prof. Krzysztof Maćkowiak (Uniwersytet Zielonogórski), podkreślając znaczenie współpracy regionalistów z naukowcami (jak profesorowie: Stanisław Sierpowski, Barbara Wysocka, Stefan Jankowiak), dzięki którym wiele tekstów o Gostyniu spełnia rygory tekstu naukowego. Jako przykład wskazał pracę zbiorową pod redakcją prof. Stanisława Sierpowskiego (UAM) *Dzieje Ziemi Gostyńskiej*. Badacz zwrócił też m.in. uwagę, że w latach 1989–2015 wydano ponad 90 publikacji książkowych poświęconych historii regionalnej. Cennym źródłem wiedzy o regionie są też periodyki: „Rocznik Gostyński”, „Grabonoskie Zapiski Regionu” czy leszczyński „Przyjaciel Ludu”.

Gość specjalny, pochodzący z Miedzikowa ks. kard. Zenon Grocholewski przypomniał, że na Świętej Górze zaczynał edukację jako uczeń I roku Niższego Seminarium Duchownego w Wolsztynie. Już jako arcybiskup był przez kilka lat bardzo mocno związany z błogosławionym Edmundem Bojanowskim. Wyznaczony na postulatora w sprawie jego procesu beatyfikacyjnego przestudiował i opracował ponad 1800 stron różnych zapisków błogosławionego. Kardynał pochwalił inicjatywę PTPN przybliżania dorobku regionów. Podkreślił, że prawdziwa nauka kocha prawdę i nie jest na usługach żadnej ideologii. *Chodzi o to, aby tak kształtować ludzi nauki, aby chcieli i umieli wykorzystywać zdobyte nauki dla dobra ludzkości, a nie dla zła* – dodał.

Badania historyczno-wojskowe nad dziejami Gostynia XVIII i XIX w., zwłaszcza dotyczące okresu wojny północnej, bitwy pod Poniecem, wojny siedmioletniej i bitwy pod Gostyniem 15 IX 1761 r., przybliżył Damian Płowy z Wydziału Historycznego UAM, wspominając o projekcie opracowania listy osób z Ziemi Gostyńskiej, włączonych przez Prusy do wojen w 2. poł. XIX w. W przyszło-

FOT. ZK MACIEJ MĘCZYŃSKI

ści, we współpracy z genealogami, ma powstać elektroniczna lista gostyniaków żyjących w XIX w.

O gostyńskiej pozaszkolnej edukacji dzieci i młodzieży mówił przewodniczący Rady Miejskiej Gostynia, absolwent Wydziału Historycznego UAM, nauczyciel, autor książek o Gostyniu Grzegorz Skorupski, który zwrócił uwagę na rolę Biblioteki Publicznej, Gostyńskiego Ośrodka Kultury „Hutnik”, Muzeum Gostyńskiego oraz organizacji pozarządowych jak Gostyńskie Towarzystwo Kulturalne. Od 1996 r. realizowany jest tu cykl edukacyjny „Studium wiedzy o regionie”. Do tej pory odbyło się 20 edycji, w których wzięło udział ponad 10 tys. osób. Dużym zainteresowaniem cieszą się też organizowane od 1993 r. konkursy wiedzy o regionie dla gimnazjalistów i licealistów oraz przeznaczone dla wszystkich coroczne gry miejskie organizowane w urodziny miasta (1. IV), osadzone w historii miasta i regionu. Z inicjatywy młodzieży, z pomocą Fundacji „Moje miejsce” na 90. rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego nakręcono też z udziałem ok. 200 aktorów amatorów 6 odcinków filmu „Tak rodziła się wolność”. *Jednym z najważniejszych elementów tożsamości narodowej jest znajomość historii, na którą składają się historie regionalne małych ojczyzn* - podkreślił Grzegorz Skorupski.

Prof. Marian Gorynia stwierdził, że po wypowiedziach przedmówców jest jeszcze bardziej dumny z tego, że pochodzi z Ziemi

Gostyńskiej, bo urodził się we wsi Dusina. W Gostyniu chodził do szkoły podstawowej i do liceum, a potem wyjechał na studia do Poznania i tu już pozostał, ale do tej pory na wszystkie Wigilie jeździ do Gostynia. Jako szczególny most między Gostyniem a Poznaniem wskazał pochodzących z Gostynia profesorów pracujących na różnych uczelniach poznańskich, w tym aż pięciu na UAM: prof. Danuta Minta-Tworzowska, prof. Stanisław Jankowiak, prof. Grzegorz Banaszak, prof. Michał Banaszak, prof. Marzena Szmyt. Ponadto

Prof. Marian Gorynia jako szczególny most między Gostyniem a Poznaniem wskazał pochodzących z Gostynia profesorów pracujących na różnych uczelniach poznańskich, w tym aż pięciu na UAM

oprócz niego dwóch profesorów z Gostynia pracuje na UEP: dr hab. Adam Baszyński i prof. Kamila Marchewka-Bartkowiak. W latach 2006-2015 na UE powstało wiele prac dotyczących Gostynia, w tym 58 prac magisterskich, 17 licencjackich, 15 podyplomowych i jedna inżynierska. *Można zatem powiedzieć nieskromnie, że Gostyń uczestniczy w kreowaniu elit poznańskich* – podsumował rektor UEP. Podkreślił też ogromną rolę LO w Gostyniu (które w 2010 r. wydało bezcenną pozycję zawierającą wspomnienia uczniów: „Wszyscy jesteśmy jednością. Księga XX Zjazdu Gimnazjum i Liceum Ziemi Gostyńskiej”),

Stowarzyszenia Absolwentów, Wychowawców i Wychowawców Gimnazjum i Liceum w Gostyniu oraz Uniwersytetu III Wieku. Jako ogromnie ważny dla Gostynia wymienił też znany nie tylko w Polsce Festiwal Muzyki Oratoryjnej *Musica Sacromontana*.

Owocna okazała się też dyskusja po wystąpieniach gości. Dla przykładu założyciel firmy „Filtron” Piotr Giermaziak zwrócił uwagę, że władze miasta powinny zastanowić się, jaki będzie Gostyń za kilka lat i zaplanować to dokładnie, pamiętając m.in. o tym, że gostyńskie

rolnictwo jest najlepsze w Wielkopolsce. Wojewoda Włodzimierz Łęcki, autor m.in. przewodnika po Gostyniu w latach 70. ostrzegł natomiast, że przyszłość Gostynia jest zagrożona z powodu planowanego otwarcia w okolicy kopalni węgla brunatnego, co może spowodować przeniesienie w inne regiony nawet 300 gospodarstw rolnych. W odpowiedzi burmistrz Gostynia Jerzy Kulak przyznał, że faktycznie samorząd nie wyznaczał dotychczas dalekosiężnych celów, ale obecnie zamierza zwrócić się do rektora UEP, by opracować strategię działania na najbliższe lata.

Danuta Chodera-Lewandowicz